

02166539

Original: engleski

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJI BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Prezime: **FILIPOVIĆ**

Ime: **Muhamed** Ime oca: **Suljo**

Nadimak/pseudonim: Pol: muški ženski

Datum rođenja: **27. oktobar 1955.** Mjesto rođenja: **Ključ**

Nacionalnost: **Bošnjak** Vjeroispovijest: **muslimanska**

Jezik/jezici koje govori: **bosanski**

Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih):

Jezici korišteni u toku razgovora: **engleski i bosanski**

Trenutno zanimanje: **geometar** Prethodno: **geometar**

Datum(i) razgovora: **13. mart 2001.**

Razgovor(e) vodili: **Mazhar Inayat** Prevodilac: **Alma Muhić**

Imena svih osoba prisutnih tokom razgovora: **Nicholas Koumjian**

Potpis: /potpisano/

02166540

IZJAVA SVJEDOKA

Istražitelju Međunarodnog krivičnog suda dao sam potpisanu izjavu u mjesecu maju 1997. Spreman sam odgovoriti na dodatna pitanja. Spreman sam javno svjedočiti pred Međunarodnim krivičnim sudom u Hagu. Ne trebaju mi zaštitne mjere. Svjestan sam da će moja izjava biti objelodanjena odbrani.

U svojoj prethodnoj izjavi na strani 3., odlomak 1., pomenuo sam da su srpski vojnici, prolazeći kroz Ključ na povratku s fronte, pucali u zrak i na džamije. Nadalje sam izjavio da su vojnici čak bacali ručne granate u gradu. Jednoga dana prolazio sam kroz Velagiće i vidio vojnike kako pucaju na minaret džamije. Na minaretu su se vidjeli tragovi metaka. O tom sam incidentu obavijestio svog brata Omera.

Lično sam vidio vojnike kako pucaju u zrak dok prolaze kroz Ključ. Čuo sam ih kako viču: "Ovo je Srbija." To se takođe moglo vidjeti napisano po zidovima i cestama u Ključu. Jednom sam vidio vojnike kako pucaju ispred hotela u Ključu. Meci su padali po automobilima parkiranima blizu bolnice. Većina vojnika umiješanih u incidente s pucanjem bila je iz /?pripadala je/ Ključa i Drvara.

Ja lično nisam vidio vojnike da bacaju ručne granate. To se nije dogodilo u gradu kao što je pomenuto u mojoj prethodnoj izjavi. Saznao sam da su vojnici bacali granate dok su prolazili pored muslimanskih sela. To sam saznao od seljana.

Na strani 3. odlomak 2., pomenuo sam da je, nakon što smo shvatili da rat dolazi u Ključ, SDA pokušala da organizuje Bošnjake da se pripreme za odbranu. Nadalje sam pomenuo da smo moj brat i ja u tome sudjelovali. Patriotsku ligu smo osnovali negdje 1991. To je bilo negdje u vrijeme kad je počeo rat u Hrvatskoj. Očekivali smo da će se svi Muslimani i Hrvati uključiti u Patriotsku ligu. Međutim, nismo mogli sakupiti više od 100 ljudi od kojih su većina bila Muslimani.

Zatim smo oformili krizni štab Patriotske lige. Među članovima kriznog štaba bili su Omer Filipović, Asim Egrilić, Amir Avdić, Ihsan Zukanović, Ibrahim Egerlić, Nevzad Đerić i ja. Ja sam predložen da vodim krizni štab. O tome nije bilo pismenog sporazuma. Ostao sam na čelu kriznog štaba mjesec dana a zatim me zamijenio moj brat Omer Filipović. Ne sjećam se datuma kad se taj prelaz dogodio, ali je to bilo u vrijeme kad su Srbi osnovali Autonomnu oblast Krajinu. Omer je također bio imenovan načelnikom TO u Sarajevu.

Na početku, Patriotska liga nije imala nikakvog automatskog oružja. Većina nas je imala samo lovačke puške. Ja sam lično imao pištolj s dozvolom. Kasnije, kad su Srbi počeli prodavati oružje na crnom tržištu, automatsko oružje su kupili i neki od članova Patriotske lige. To su učinili svojim vlastitim novcem. Oni koji su to oružje kupili većinom su bili radili u inostranstvu i pratili političku situaciju u Bosni, pa su odlučili da će na povratku kupiti oružje kako bi zaštitili svoje porodice. SDA u Ključu Patriotskoj ligi nije davala nikakvu finansijsku pomoć.

R. 19 9209

02166541

Nismo imali nikakvih kontakata sa SDA Sarajevo i od njih nismo dobivali nikakve informacije ili pomoć.

Mogu potvrditi da Patriotska liga nikad nije bila upletena ni u kakve okršaje sa srpskim snagama. Jedini razlog formiranja Patriotske lige bila je samoodbrana i nikad nam nije bila namjera da srpske snage provociramo ili uđemo s njima u sukob.

U svojoj prethodnoj izjavi izjavio sam da je Patriotska liga u Ključu takođe bila u kontaktu s Patriotskim ligama iz Sanskog Mosta i Prijedora. Ne znam ko su tamo bili zapovjednici. Jednom sam posjetio Prijedor da bih se sastao s Patriotskom ligom i sjećam se da je na sastanku bio Mirza Mujadžić. On je bio član republičkog parlamenta. Otišli smo da se sastanemo s njim kako bismo saznali da li ljudi u Sarajevu znaju što će se s nama dogoditi. Rekao sam mu da je JNA postala srpska vojska i da je četvrta po veličini u Europi. Mujadžićev jedini komentar bio je da će sve biti u redu.

Mogu potvrditi da se Patriotske lige u Ključu, Sanskom Mostu i Prijedoru nisu ni na koji način uzajamno pomagale. Nikakvo oružje nije razmijenjeno između nas. Samo smo se sastajali na kafi da bismo pokušali razmijeniti informacije o našim opštinama.

Patriotska liga u Ključu vjerovala je da ćemo ujedinjavanjem ne-srpskog stanovništva spriječiti JNA da počini krvoproliće. Željeli smo miroljubivo protestirati, kao što je Gandhi radio u Indiji. Imali smo sličnu namjeru, ali smo, gledajući unatrag, shvatili da smo krivo interpretirali situaciju. Sva tri naroda u Ključu živjela su pedeset godina zajedno u jednom sistemu i nismo mogli vjerovati da bi nam naši komšije mogli jednog dana nanijeti zlo. Nisam mogao zamisliti da bi neko ko je sa mnom išao u školu jednog dana došao i počeo da me tuče.

Dana 27. maja 1992. svi Bošnjaci i Hrvati bili su otpušteni sa svojih radnih mjesta u Ključu. To je učinjeno po naredjenju srpskih vlasti. Od drugih sam čuo da su na lokalnom radiju emitovane obavijesti da Muslimani i Hrvati ne trebaju ići na posao i da im je također zabranjeno da kupuju namirnice u dućanu. Srbi, vlasnici dućana, govorili su Muslimanima neka idu u Sarajevo i tamo kupuju namirnice. Ja to nisam lično čuo. Međutim, vidio sam obavijest postavljenu ispred mjesne bolnice na kojoj je pisalo da svi Muslimani i Hrvati trebaju ići na dopust.

Dok sam bio zatvoren u Manjači, logor je jednom prilikom obišao Vojo Kuprešanin. To je bilo u negdje u augustu 1992. S njim su bili neki drugi civili ali ih nisam poznao. Vojo Kuprešanin zadržao se u našoj baraci oko 5 minuta. Bio je u civilu i primjetio sam da nosi farmerke. Voju Kuprešanina pratili su i njegovi tjelohranitelji i komandant logora, pukovnik Popović. Popović je bio Crnogorac i vidali smo ga svaki dan u logoru. Kuprešanina sam ranije vidio na televiziji. Nije nam rekao na kojem je položaju.

Kuprešanin je išao od jedne barake /?kasarne/ do druge. Kad je došao do naše barake objavio nam je svoje ime. Stajao je na oko 10 metara od mene. Ne znam je li me vidio kako ležim ranjen. Svi zatvorenici, osim onih koji se nisu mogli kretati, morali su ustati. Rekao je da je došao vidjeti kako živimo u Manjači. Rekao je da je čuo pritužbe da je to logor gdje se zatočenici zlostavljaju. Rekao je da su nas u logor doveli da ne

02166542

bismo nastradali. U pratnji su mu bili i novinari. Mislim da su bili srpski novinari. Strani novinari obično imaju na kamerama napisano CNN ili BBC.

Za vrijeme zatočeništva bio sam zatvoren u jednoj baraci u kojoj je bilo više od 800 zatvorenika. Logor Manjača bio je miniran sa svih strana. Vidjeli su se znaci upozorenja na kojima je pisalo "mine", a mine smo mogli vidjeti kad smo išli na ručak. Prije prve posjete MKCK-a, hrane skoro uopšte nije bilo. Prije toga su svakog dana 44 zatvorenika morala dijeliti 700 grama hljeba. Jedna konzerva mesa dijelila se između 8 zatvorenika. Koji put bismo dobili vodenastu juhu u kojoj je bilo par zrna graha.

Sjećam se da u hrani nije bilo dovoljno soli i da smo trpjeli grozne muke. Zatvorenici bi se onesvještavali od gladi. Skoro svi smo izgubili na težini. Ja sam lično izgubio 50 kg. Imam jednu fotografiju na kojoj se vidi moje stanje. Ta je fotografija snimljena mjesec dana nakon što sam napustio Manjaču.

Za vrijeme zatočeništva u Manjači, ja zbog zadobivenih rana nisam lično obavljao nikakav prisilni rad. Međutim, drugi zatvorenici su morali obavljati prisilni rad. Neki su bili odvedeni da rade na obnavljanju pravoslavne crkve koja se nalazila 1-2 kilometra od logora.

Negdje tokom 1991. Srbi su zauzeli odašiljač na planini Kozari, pa smo otada mogli primati samo program beogradske televizije. Od tog je trenutka počela prava propaganda. Beogradska televizija je naširoko počela izvještavati o zločinima počinjenim protiv Srba tokom Drugog svjetskog rata. Često sam na televiziji čuo da se Muslimane zove balijama, a Hrvate ustašama. Muslimane i Hrvate također su zvali i srpskim neprijateljima. Ti programi poručivali su srpskom stanovništvu da se ujedini kako bi se zaštitilo.

Tačno je da se lokalno stanovništvo u muslimanskim selima organizovalo da po noći čuva sela. Nisu postavili nikakve kontrolne punktove. Ja sam lično posjetio muslimanska sela i sastao se s onima koji su bili na straži. Imali su oružje domaće izrade, a neki su imali lovačke puške. Od drugih ljudi sam saznao da su Srbi zapalili neke kuće i stogove sijena u Pudin Hanu. Lično sam otišao vidjeti štetu u Pudin Hanu. Sjećam se da su vatrogasci iz Ključa otišli gasiti tu vatru. Ovaj se incident dogodio negdje 1991. Nakon tog incidenta, ljudi iz Pudin Hana i drugih muslimanskih sela organizovali su straže kako bi spriječili da se takve stvari ponove.

KRAJ IZJAVE

Rule 62bis

02166543

POTVRDA SVJEDOKA

Izjava mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991., kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/

Datum: 13. mart 2001.

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Alma Muhić, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) Odgovarajuće sam kvalifikovana i ovlaštena od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i s engleskog na bosanski jezik.
- 2) Muhamed Filipović mi je dao do znanja da govori i razumije bosanski jezik.
- 3) Gore navedenu izjavu sam usmeno prevela s engleskog na bosanski jezik u prisustvu Muhameda Filipovića koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.
- 4) Muhamed Filipović je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih prevela, što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mjestu.

Datum: 13. mart 2001.

Potpis: /potpisano/

02166544

MEĐUNARODNI SUD ZA KRIVIČNO GONJENJE OSOBA
ODGOVORNIH ZA TEŠKA KRŠENJA MEĐUNARODNOG PRAVA
POČINJENA NA TERITORIJ BIVŠE JUGOSLAVIJE OD 1991.

IZJAVA SVJEDOKA

PODACI O SVJEDOKU:

Prezime: Filipović
Ime: Muhamed Ime oca: Suljo

Nadimak/pseudonim: Pol: muški
Datum rođenja: 27. oktobar 1955. Mjesto rođenja: Ključ

Telefon: 78 007; 77 100 lokal 104 Adresa: Patriotske lige bb, Ključ

Nacionalnost: Bošnjak
Vjeroispovijest: islam

Jezik/jezici koje govori: bosanski
Jezik/jezici koje piše (ako se razlikuje od navedenih): bosanski i engleski

Trenutno zanimanje: geometar bivše:

Datumi i mjesto razgovora: 24. maja 1997., Ključ

Razgovor vodio: Eric Hansen
Prevodilac: Zvezdan Karadžin

Imena ostalih osoba prisutnih tokom razgovora:

Potpis/paraf: /potpisano/ Inicijali: /potpisano/

02166545

IZJAVA SVJEDOKA

Zovem se Muhamed Filipović i rođen sam u Ključu. Cijelog sam života živio u Ključu. Ovdje živim sa porodicom. Oženjen sam i imam sina. Školu sam završio u Sarajevu.

Godine 1991., radio sam u opštini kao geometar, i postao sam član Opštinske skupštine nakon izbora održanih u novembru 1990. Moj brat, Omer Filipović bio je potpredsjednik Opštinske skupštine u Ključu, a ja sam mu bio najbliži saradnik i zato sam vrlo dobro upoznat sa opštom situacijom u opštini Ključ.

Zapravo je cijela situacija počela utjecati na mene od trenutka stvaranja stranke SDS /Srpska demokratska stranka/ u Ključu, negdje u oktobru 1990., kada sam čuo govor, koji je tom prilikom, Vinko Kondić, a koji je bio poprilično nacionalistički intoniran. Tada sam odlučio da se aktivno uključim u politički život u opštini, jer kada je Vinko Kondić, kao Srbin i obrazovan čovjek, mogao da održi jedan takav govor, šta sam tek mogao da očekujem od običnog srpskog naroda. Cijeli grad je bio pun grafita: "Ovo je Srbija."

Zatim je jednom prilikom Omer Filipović održao govor okupljenim Srbima i rekao da je zahvalan Srbima što su se organizovali, jer je to Bošnjacima dalo mogućnost da se i oni organizuju.

Srbi su uspjeli da dobiju 31 od 61 mjesta u Skupštini, što je značilo da su imali većinu. Na taj način su članovi drugih stranaka u Skupštini uvijek bili nadglasani.

Godine 1991. SDS je zapravo radio na stvaranju takozvane srpske autonomne oblasti Bosanska Krajina. Pokušavali su da opštinu Ključ uključe u tu autonomnu oblast, međutim, članovi ostalih stranaka u Skupštini su se tome energično suprotstavili. U međuvremenu je izbio rat u Hrvatskoj. Mnogo vojnih jedinica, sastavljenih od Srba mještana, otišlo je da se bori u Hrvatsku. Pokušavali smo da političkim sredstvima spriječimo da Bošnjaci mještani idu da se bore u Hrvatsku, i uspjeli smo u tome, jer jedva da je iko od Bošnjaka iz opštine Ključ sudjelovao u ratu u Hrvatskoj. Mogao bih reći da je mjesni SDS radio sasvim nezavisno od republičkih organa vlasti u Sarajevu. Nisu se konsultovali sa drugim članovima Skupštine, a pošto su imali većinu, drugi članovi su se osjećali bespomoćnim.

To je trajalo tokom cijele 1991. Sjećam se jednog konkretnog događaja koji se zbio u drugoj polovini 1991., kada je 25 autobusa punih Hrvata, protjeranih sa područja Slunja, u Hrvatskoj, stiglo u Ključ. Autobuse je zaustavila mjesna policija i policajci su počeli da maltretiraju i zastrašuju Hrvate. Moj brat Omer je savjetovao bošnjačku policiju da se ne miješaju i oni su tako i postupili. Vidjevši to, mještani Srbi su počeli prijetiti da će ubiti mog brata Omera. Situacija je tog dana bila vrlo napeta i srpski su policajci iz Sanskog Mosta i Mrkonjić Grada došli u Ključ kao pojačanje mjesnim policijskim snagama jer su, navodno, pretpostavili da bi moglo doći do sukoba između Bošnjaka i Srba. Autobusi su cijelog dana ostali u Ključu. Moj brat Omer je uspio da nagovori mjesnu policiju da propusti autobuse, i oni su nastavili put za Hrvatsku. Nakon toga, moj brat i ja smo primili nekoliko anonimnih pisama. Prilažem

Rule 92b6

02166546

vam kopiju jednog takvog pisma, koje sam našao u svojoj kući nakon što sam se vratio u Ključ iz Engleske, gdje sam kao izbjeglica proveo četiri godine.

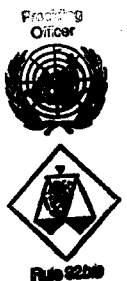
Od izbijanja rata u Hrvatskoj, vojnici koji su odlazili na front i vraćali se sa linije fronta u Kupresu, prolazeći kroz Ključ, pucali bi iz svog oružja ne samo u zrak, već i po džamijama. Čak su bacali i ručne granate po gradu.

Početakom 1992. moj brat Omer i ja, kao i drugi članovi SDA, shvatili smo da će u Ključu uskoro izbiti rat, pa smo pokušali da organizujemo Bošnjake kako bismo se odbranili. Imali smo brojne probleme sa našim ljudima, jer nisu mogli da povjeruju da će izbiti rat, naročito ne rat protiv njihovih srpskih komšija. Najveći uspjeh u organizovanju ljudi postigli smo u selu Velagići jer su 1991. mjesni Srbi spalili neke muslimanske kuće na tom području. Prema tome, oni su znali šta se zbiva. Svega nekolicina nas organizovala je Patriotsku ligu kao oblik otpora. Ja sam na čelu Kriznog štaba Patriotske lige. Uglavnom smo se bavili planiranjem odbrane mjesnog bošnjačkog stanovništva u cijeloj opštini, i imali smo kontakte sa članovima Patriotske lige iz Sanskog Mosta i Prijedora. Iz Sarajeva smo primili saopštenje o referendumu o nezavisnosti BiH. Srbi, članovi Opštinske skupštine, protivili su se ovom referendumu, ali Omer Filipović im je rekao da će referendum biti održan bez obzira na njihovu odluku. Dana 29. februara i 1. marta 1992. održan je referendum. Neki od mjesnih Srba pokušali su da obstruiraju referendum pa su skinuli zastavu BiH koja je bila postavljena na zgradu opštine. To je učinio sekretar Opštinske skupštine Jovo Malbaša.

U to vrijeme, opština Ključ još nije bila zvanično uključena u takozvanu srpsku autonomnu oblast Bosanska Krajina, ali su hitno sazvali Skupštinu nakon što su ih vođe SDS-a natjerali da to učine. Uključivanje opštine Ključ u srpsku autonomnu oblast Bosanska Krajina bilo je tom prilikom na dnevnom redu Skupštine. Članovi SDA nastojali su da produže sastanak kako bi izbjegli dio koji se ticao uključivanja opštine Ključ u srpsku autonomnu oblast Bosanska Krajina. Članovi SDA i MBO /Muslimansko bošnjačka organizacija/ su na tom sastanku proglasili opštinu Bosanski Ključ kao protumjeru očekivanom proglašenju opštine Ključ za dio autonomne oblasti Bosanska Krajina. Članovi SDA i drugih stranaka napustili su Skupštinu tako da je odluka izglasana bez njihove prisutnosti.

Nakon toga smo intenzivirali napore na organizovanju mjesnog bošnjačkog stanovništva za otpor i organizovali smo seoske patrole.

Maja 1992., Srbi su postavili kontrolne punktove u Ključu i okolici. Pretraživali su ljude i automobile i provocirali ljude. Istakli su srpsku zastavu sa četiri "S" na zgradu opštine i policijsku stanicu. Dana 25. ili 26. maja 1992. sjedio sam u dvorištu svoje kuće sa svojim bratom i našim suprugama kada je grupa mladića iz sela Crljeni došla u kuću. Rekli su da je njihovo selo napala jedna vojna jedinica iz Srbije i da su uspjeli da uhvate sedam do devet vojnika. Zaključili su da su ti zarobljeni vojnici došli iz Srbije po njihovim ličnim kartama i po osobenom srpskom naglasku. Moj brat je rekao da je to početak rata i da mora da ode u selo Velagiće, jer se tamo nalazio štab TO-a /Teritorijalna odbrana/ Bosanskog Ključa. Omer je ranije imenovan za komandira TO-a. On je naredio mladićima iz Crljena da te vojnike drže u pritvoru, kako bi ih mogli iskoristiti za eventualnu razmjenu.

02166547

Prve borbe između mjesnih Bošnjaka i srpske policije počele su 27. maja 1992. u selu Krasulje. Istoga dana su svi Bošnjaci i Hrvati otpušteni sa svojih radnih mjesta u Ključu. Velik broj oklopnih transportera i kamiona stizao je iz pravca Mrkonjić Grada na putu prema Velagićima. Dana 28. maja, neki komšija mi je kazao da Srbi preko lokalnog radija traže da se predam. Kad sam otišao kući vidio sam da su pripadnici srpske vojske izvršili pretres. Neki od njih su kazali mojoj ženi, koja se zatekla kod kuće, da dolaze iz Kragujevca, iz Srbije. Uzeli su neke moje lične stvari, uključujući i pištolj, za koji sam imao dozvolu. Mojoj ženi je mjesni policajac po imenu Čirić, koji je došao zajedno sa tim vojnicima, rekao da treba da se prijavim u policijsku stanicu jer će me u protivnom ubiti. U to vrijeme je žena mog brata, Omera Filipovića, bila kod nas i zamolila me je da odem i vidim šta je sa njenom kućom. I tako sam otišao tamo i vidio da je u kući izvršen pretres i da je u potpunom neredu, a primijetio sam i da su Omerov auto, televizor, video rekorder i nešto novca ukradeni. Naljutio sam se i otišao do policijske stanice da pitam Vinka Kondića o čemu se radi, zapovjeda li on policijom, ili nekim barbarima.

Na putu prema policijskoj stanici uhvatile su me komšije Rade Čavka i Ratko Radojičić. Bili su u maskirnim uniformama i naoružani automatskim puškama. Odveli su me do policijske stanice, a putem me je Ratko savjetovao da hodam odmah pored njega, jer bi me u protivnom mogli pogoditi neki od snajperista raspoređeni po zgradama u gradu Ključu. Kad smo došli ispred policijske stanice vidio sam da oko 50 uniformisanih ljudi sjedi uokolo. A zatim je neko povikao nešto u stilu /u afektu?/: "Evo glavnog Turčina!" Na to su svi reagovali i približili mi se. Nisam prepoznao nikoga osim Dušana Sladojevića. On me je prvi udario, a nakon toga su me udarali i štitirali i drugi vojnici, pa sam se onesvijestio.

Sljedeće čega se sjećam je da sam se probudio u kancelariji Tode Gajića, policijskog inspektora. Tamo su me tukli od 09:30 do 17:30 sati, i osam puta sam se onesvijestio. Pitali su me gdje mi je brat. Rekao sam im da je u selu Velagići, ali mi oni nisu vjerovali. Shvativši da mi ne vjeruju, odlučio sam da ćutim. Shvatio sam da su sve ovo planirali unaprijed, jer su me tukli samo oni Srbi koji nisu bili s područja Ključa. Zatim je Dragan Stojčić, komandir policijske stanice, ušao u kancelariju, i kad je vidio što mi se dogodilo, počeo da psuje policajce koji su bili tamo i naredio im da me vode u jednu ćeliju u podrumu. Kad sam došao u ćeliju, vidio sam da su tamo zatočeni mnogi ljudi. Bilo nas je 22 i imena tih osoba, osim dvojice kojih se ne mogu sjetiti, su sljedeća: Leopold Flat, Domogoj Rebac, Luka Brkić, Darko Džaja, Branko Džaja, Fadil Medić, Dževad Mistić, Fadil Jakupović, Mirsad Šehić, Mehmed Begić, Teufik Vučić, neki Koljić čijeg se imena ne sjećam, Abid Dervišević, neki Mršić zvani Kuljo, Fahro Krivić, Husein Kozarac, Meho Šistek, Muhamed Eljezović, Šaban Kujundžić.

Malo zatim vezali su nam ruke na leđima i zatim nas prisilili da se ukrcamo u kamion. Dok smo se penjali u kamion ponovno su nas tukli. Zatim smo krenuli u pratnji policije u volkswagen golfu. Usput se kamion zaustavio desetak puta i prilikom svakog zaustavljanja su tukli samo mene. Stigli smo u Banja Luku, u kasarnu "Mali logor". Tamo su tukli i druge ljude iz kamiona. Zatim smo se ponovno ukrcali u kamion i otišli za Staru Gradišku, gdje su nas, po dolasku, tukli neki uniformisani ljudi. Kasnije sam saznao da je Asim Egrić bio u policijskom automobilu koji je pratio kamion. Skinuli su nas do gola i tukli do kasno uveče.

Rule 62bis

02166548

Dok su nas tukli, neki drugi Srbi su iz naše odjeće ukrali novac. Nakon toga smjestili su nas 21 u prostoriju od oko šest kvadratnih metara, sa samo jednim prozorčićem. Šaban Kujundžić je bio tako teško isprebijan da je umirao i samo zato nije smješten zajedno sa nama. Kasnije sam čuo da je Šaban Kujundžić umro tri dana po našem dolasku u Staru Gradišku. Prostorija je bila tako prenatrpana da smo se gušili.

U međuvremenu, moj brat Omer je uhvaćen i zatvoren u jednu drugu ćeliju u Staroj Gradiški.

U Staroj Gradiški bili smo zatvoreni do 15. juna 1992. a zatim smo prebačeni u logor na Manjači. Tamo sam ostao do 15. septembra 1992. MKCK /Medunarodni komitet Crvenog krsta/ me je zatim prebacio u London, a odatle u bolnicu Hertford, gdje sam četiri puta operisan. Moja desna noga operisana je tri puta, a nos jednom. U bolnici sam ostao 15 dana. U Engleskoj sam ostao četiri godine, a u aprilu 1996. vratio sam se u Ključ.

Od posljedica batina koje su mi nanijeli Srbi postao sam invalid. Desna noga mi je kraća, imam oštećeno koljeno i nos mi je slomljen. Osjećam bol po cijelom tijelu, a naročito u predjelu kičme i glave kad se mijenja vrijeme.

Moj brat Omer Filipović i Esad Bender ubijeni su 28. jula 1992. u logoru na Manjači. Nisam bio svjedok ubistvima, ali po mom mišljenju, to je bilo po naredjenju rukovodstva SDS-a iz Ključa.

U proljeće 1993. u Londonu sačinio sam spisak srpskih počinitelja /zločina?/, i taj spisak je kasnije objavljen u bosanskim novinama "Ljiljan", 23. marta 1993.

02166549

POTVRDA SVJEDOKA

Ova izjava od 6 stranica mi je glasno pročitana na bosanskom jeziku i sadrži sve što sam rekao, po svom znanju i sjećanju. Izjavu sam dao dobrovoljno i svjestan sam da se može upotrijebiti u sudskom postupku pred Međunarodnim sudom za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991, kao i da mogu biti pozvan da javno svjedočim pred Sudom.

Potpis: /potpisano/
Datum:

POTVRDA PREVODIOCA

Ja, Zvezdan Karadžin, prevodilac, potvrđujem sljedeće:

- 1) *Odgovarajuće sam kvalifikovan i ovlašten od strane Sekretarijata Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. da prevodim sa bosanskog jezika na engleski jezik, kao i sa engleskog na bosanski jezik.*
- 2) *Muhamed Filipović mi je dao do znanja da govori i razumije jezik.*
- 3) *Gore navedenu izjavu sam usmeno preveo sa engleskog na bosanski jezik u prisustvu Muhameda Filipovića koji je, po svemu sudeći, čuo i razumio prijevod ove izjave.*
- 4) *Muhamed Filipović je potvrdio da su, po njegovom znanju i sjećanju, činjenice i ostalo navedeno u ovoj izjavi istinite, onako kako sam ih preveo što je potvrdio svojeručnim potpisom na predviđenom mjestu.*

Datum: 24. maja 1997.

Potpis: /potpisano/
(prevodilac)

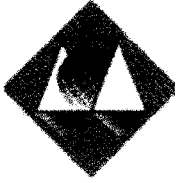

United Nations
Nations Unies

02166550

**DEKLARACIJA OSOBE KOJA JE DALA PISMENU IZJAVU
U SKLADU S PRAVILOM 92 BIS**

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

Ja,

Prezime, ime: FILIPović MUHAMED

Datum i mjesto rođenja: 27.10.1955 KLJUČ

Identifikacioni broj ili broj pasoša: L.K 1019/96

ovime potvrđujem, u prisustvu predsjedavajućeg službenika Hafida Lahiouel
da je sadržaj pismene izjave (izjava) koju sam dao (-la) dana 24.5.1997, 13.3.2001
i koja je priložena ovoj deklaraciji, po mom najboljem znanju i uvjerenju, istinit i tačan.

Uručena mi je i kopija pravila 91 Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda na jeziku koji razumijem i znam da protiv mene može biti pokrenut krivični postupak zbog lažne izjave, ukoliko sadržaj moje pismene izjave (pismenih izjava) nije istinit i tačan.

Dana: 15.02.2002

U: KLJUČU

Filipović
potpis davaoca deklaracije

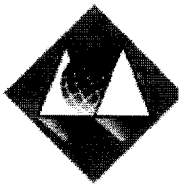
Lahiouel
potpis predsjedavajućeg službenika

Rule 92bis

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

02166551

ATTESTATION BY THE PRESIDING OFFICER PURSUANT TO RULE

92 BIS(B)

I, Hajida Lahouel, Presiding Officer appointed by the Registrar of the International Criminal Tribunal for the Former Yugoslavia on 8-2-2002 pursuant to Rule 92 bis of the Rules of Procedure and Evidence, with the assistance of a certified interpreter, certify;

that on 15-2-2002 in Ključ

the following person appeared:

Witness's First and Last name(s): Muhamed Filipović

Date and Place of Birth: 27-10-1955, Ključ

Identity-, or Passport No.: LK 1019 / 96

Habitual Residence: Ključ

- that in the attached statements dated 24.5.1997 and 13.3.2001 and certified by the undersigned on 15.2.2002 the said, Muhamed Filipović is identified as his (her) author;
- that the above-mentioned witness was provided with a version of the said statements in a language that he (she) understands;
- that the above-mentioned witness was informed, in a language that he (she) understands, by the Presiding Officer that if the contents of the written statements are not true to the best of his (her) knowledge and belief then he or she may be subject to proceedings for giving false testimony;
- that the above-mentioned witness was provided with a text of Rule 91 of the Rules of Procedure and Evidence, in a language he (she) understands;

Rule 92bis

- that above-mentioned witness declared that the content of his (her) written statement are true and correct to the best of his (her) knowledge and belief;
- that no pressure was brought to bear on the witness and that he (she) voluntarily signed the attached declaration dated 24.5.1997 and 13.3.2001 ;
- that the following persons were present during the said declaration:

Muhamed Filipović (witness)
Brigitte St Germain (investigator)
Elvira Hršić (interpreter)
Hajida Lahouel (Presiding officer)

Additional remarks:

02166553

Done this 15. 2. 2002

At Ključ

Signature of the Presiding Officer

Lahouel

